

Je politika nutně nemravná?

Často slyšíme, že mezi politikou a morálkou je vždycky rozpor, že každá politika je "špinavá". Jako důvod se zpravidla uvádí, že v politice jde o moc - a používat moc znamená jednat proti mravnosti.

Přitom se však slovem "moc" myslí mocenská převaha nad někým; taková převaha osoby nebo instituce, která umožňuje nadřazené a nenapadnutelné postavení. Zaměřuje se tedy moc a násill.

Moc je ale něco zásadně jiného. Je to potenciál, možnost získat něco, co by člověk jako jednatel sám o sobe nedokázal, a co dokáže jen ve spojení s cizími lidmi. Takovou moc získá člověk buď tím, že druzí podporují jeho cíl, nebo tím, že ho uznávají a pomáhají mu, při tom však od něho něco očekávají. Jeho moc pak závisí na tom, jak ji používá, a jak se chová k těm, jimž za moc vděčí. Tato moc je vždy přechodná.

Získá-li však člověk moc tím, že se ho druzí bojí, pak je to trvalá mocenská převaha, násill, které se může využívat podle libosti.

Ať chceme nebo nechceme, Avzniká moc všude tam, kde lidé vstupují do vzájemných vztahů. Pokud člověk uznává druhé jako lidské osoby a snaží se je získat, pak moc, na rozdíl od násill, obsahuje i mravní moment.

(Č. Pokorný)

Foto k uvodniku

Ach, ti starí komunisté!

S obratem "pocitív, starí komunisté" se mezi mladými člověk setkává nejednou. Je to lákavě jednoduchý obraz: Na jedné straně komunista nedávné doby, jemuž je stranická legitimace jen prostředkem ke kariéře a honbě za vyšším životním standartem a na druhé starý idealista obětující ideálům, ve které upřímně věřil, všechny své síly, který zestárnul, aniž z toho sám pro sebe cokoliv měl. A o pravdivosti tohoto krásného obrazu ujišťují dnešní mladé lidi všichni ti bývalí straníci, kteří se zasloužili o pražské jaro a rozešli se se stranou a komunismem po srpnu 1968. Ačkoliv jsou dnes k totalitní diktatuře stejně kritičtí jako my (a mnohdy byli i statečnější), jejich ušlechtilé mládív modrých košilích ČSM je zalito nostalgickou září vzpomínek. Byli přece idealisty! Nikdy přece nezneužívali svého

členství ve straně (kam vstoupili z nejpříjemnějšího přesvědčení) k materiálním výhodám, za které si strana kupovala duše po roce osmašedesátém.

Ale přece: Člověk může být koupen za odměnu nehmotnou, v penězích nevyčíslitelnou; za uplatnění svého Já, za pocit vlastní důležitosti. Představte si, jak KSČ již první dny po válce začínajícímu, sotva dospívajícímu mladíkovi otvírá netušené obzory: Slyší bouřlivý potlesk po svém projevu na schůzi, dostává se do redakční rady mládežnického časopisu; cokoliv jen napíše, dostává publicitu (a ještě je nabádán, aby si ve svých invektivách a kritikách nebral servítek před ústa - je přece revoluce). Mladý muž píše, schůzuje a agituje dvanáct hodin denně; poválečnou materiální chudobu ani nevnímá, spíše ji staví ostentativně na odív. Který mladý muž by tomu nedal přednost před jakoukoliv hmotnou odměnou? A necelé tři roky na to jako posluchač třetího ročníku vysoké školy jedná se svým profesorem. Nemůže nevidět, jak se profesor, starý pán, jenž má za sebou celoživotní odborné dílo, před ním v duchu třese, zatímco si s ním servilně soudružsky tyká. Není to ani pro relativně nezkaženého člověka sladký pocit? Soboty a neděle, strávené s lopatou na brigádách, na které všichni osmašedesátníci s takovým dojetím vzpomínají, byly za ony sladké pocity suverenity a osobního uplatnění jen nepatrnou daní.

(Pomíjím zde záměrně léta válečná, neboť by vyžadovala daleko podrobnější popis - od otevřeného nepřátelství k těžce bojujícímu Západu a tím i k našemu, tehdy jen nekomunistickému odboji, po paktu Ribbentrop-Molotov, až ke skutečnému heroismu mnohých komunistů v pozdějších letech, často však doprovázenému tvrdým odporem k nekomunistům.)

Ale vraťme se ještě dále do minulosti - do minulosti prvorepublikánské: Tam vidíme

zase jiné mladíky - velikány naší avantgardy - u jejich kavárenských stolků a mládež méně intelektuální v trampských sombrerech kolem táborových ohňů na březích vltavských a sázavských. Byla to okouzlující hra mládí, ale budiž konstatováno, že politický radikalismus naší umělecké avantgardy měl se skutečným životem proletářů a komunistickou revolucí stejně málo společného, jako současná trampská romantika s realitou divokého západu. Oboje bylo spíše radostnou hrou. Krajně levá orientace umělcům život nikdy příliš neztěžovala - naopak, byla to zapadlá móda, nosilo se to. Nikdo z nich neměl opravdovější znalosti nebo bližší vztah k Rusku a většina z nich ani ke klasické rusce literatuře, z níž by se bylo dalo ledacos vyčíst - jejich cesta do Moskvy vedla přes Paříž. A občan roku 1990 nemůže potlačit povzdech - snad nespravedlivý, protože nemůžeme soudit minulost z pozice své dnešní zkušenosti: Vždyť již tehdy leninské a stalinské Gulagy existovaly; že jste to nevěděli? Vždyť stačilo přečíst si jiné než vlastní noviny; proč jste to neudělali? Nebylo snad povinností intelektuála také trochu přemýšlet?

A co ti skuteční komunisté, co pracovali jako agitátoři mezi proletářskými masami? Pro ty byla revoluce jejich jediným cílem a hnacím motorem jejich agitace násilí ("Učíme se od ruských bolševiků, jak vám zakroutit krkem"); a

tak hlasovali raději zásadně proti všem zákonným opatřením, která měla zlepšit postavení dělnictva a chudiny, neboť každé zlepšení jen prodlužuje agonií kapitalismu a revoluci tím oddaluje. A jeden ze starých komunistů líčil na školení své vystoupení za první republiky; mluvil o ruské revoluci "ale abyste si to mohli snadněji představit, popíšu vám ji, jako by probíhala v Praze" a pokračoval konkrétním návodem na ozbrojenou vzpouru - demonstrace, stávkový srážky s policií, ozbrojené milice, rozklad armády a uchopení moci; a dohlížející policista proti němu nezakročil - bylo to přece za svobodného a demokratického státu!

A na závěr: Není nakonec ten kariérista z posledního desetiletí z nich nejlidštější? Není na něm sice nic zvlášť pěkného, je to - podle Chestertona - takový obyčejný křesťanský zloděj; nedělal zdaleka tolik zlého. Myšlenkový defekt starého poctivého komunisty naznačoval již jeho postoj k vyhazovaným kolegům - studentům i profesorům po únoru, ale plně se projevil až v procesech padesátých let, kdy ne jeden z nich na příkaz strany klidně likvidoval svého blízkého kamaráda. Bez masové podpory těchto starých, poctivých idealistů by byl nikdy osamocené Gottwald nemohl uskutečnit všechno to, co učinil.

17. 3 1990

(Aleš Bořkovec)

EXODUS

Čtyřicet roků putovali Izraelité po poušti než dosáhli zaslíbené země a čtyřicet roků byly kláštery prázdné a řeholníci a řeholnice "budovali socialismus" v různých povoláních a různých prostředích.

V těchto dnech si československá veřejnost připomíná 40. výročí likvidace mužských klášterů a tím prakticky také mužských řeholí.

Dne 10. 4. 1950 se v denním tisku objevila následující zpráva ČTK: "V poslední době bylo zjištěno, že nástrojem zahraničních nepřátel republiky se staly katolické kněžské řády... aby bylo znemožněno pokračování v této nepřátelské činnosti katolických řádů, bylo přikročeno k opatřením, která

(pokračování na další stránce)

kteřá znamenají návrat řádů k jejich původnímu a pravému náboženskému poslání. Poněvadž bylo zjištěno, že v prostorných klášterních budovách žilo vždy jen několik jednotlivců, kteří nepracovali a zabývali se ponejvíce štváním a pobuřováním, byly řády soustředěny do několika klášterů, kde budou mít možnost, aby se věnovali ryze náboženským posláním, podle zvláštních předpisů vlastní řehole...".

Jak vypadalo ono "opatření" znamenající návrat řádů k jejich původnímu a pravému náboženskému poslání? Bylo to opatření jednoduché, ale účinné, které bylo provedeno ve dvou etapách. První 13. - 14. dubna a druhé 27. - 28. dubna 1950. V podvečer nebo v noci v uvedené dny byly mužské kláštery obsazeny ozbrojenými muži v civilu s automaty v rukou. Mužové byli zčásti příslušníci StB, zčásti příslušníci LM. Vtrhli, doslova vtrhli do jednotlivých cel (pokojů) řeholníků jako lupiči; řeholníci museli opustit své cely a shromáždit se v jídelně. Pokud byl přítomen představený, tak toho okamžitě oddělili od ostatních spolubratří. Zatím co řeholníci byli pod napráženými zbraněmi drženi v jídelně, v celém klášteře probíhala prohlídka bez účasti obyvatel jednotlivých pokojů. Samozřejmě, že byl objeven "podvratný materiál" jako letáky, brožury, rozmnožovací stroje a pod. Toto byly ty lepší případy. V těch horších případech byly nalezeny dokonce i zbraně a munice! Neří třeba zdůrazňovat, že tyto nalezené zbraně nebyly ani konzervované ani zaprašované, že zkrátka byly nalezeny, protože nalezeny být musely. Jak muselo psychologicky tvrdě působit, když řeholníci seděli nebo postávali víceméně mlčky pod dohledem ozbrojených mlčících mužů; když někdo potřeboval jít na stranu, musel o to požádat a pak šel pod dohledem ozbrojeného muže, který dokonce kontroloval, zda nespľachuje něco "nepatřičného".

Po dlouhých hodinách čekání a nejistoty, většinou v časných ranních hodinách bylo řeholníkům oznámeno, že z rozhodnutí lidu a vlády budou převezeni do centrálního kláštera, jméno většinou nebylo oznámeno. Aby se mohli věnovat své původní činnosti, směli si vzít věci, které se vešly do středně velkého cestovního kufru. To znamenalo prádlo, měl-li kdo rezervní hábit, brevíř, písmo sv. a jednu nebo dvě knihy. Balit se chodilo po malých skupinkách, každý byl pod dohledem jednoho nebo dvou ozbrojených mužů. Každá věc, která byla ukládána do kufru byla kontrolována, hlavně knihy. Po návratu do jídelny byly znovu ještě jednou namátkově obsahy kufrů kontrolovány. Proč to dělali, když se balilo pod kontrolou, to nikdo nevěděl. Buďto jeden druhému nevěřil nebo chtěli "ostří muži" ukázat, že mohou vše. Když byli všichni řeholníci sbaleni a připraveni, tak spalírem ozbrojených mužů nastoupili do připravených autobusů a pak pod ozbrojenou "ochranou" odjížděli většinou i několik stovek kilometrů naplňovat původní cíl řehole. Pro dokreslení tragikomiky oněch dvou nocí: Jedoucí autobusy s řeholníky zastavují. Svítá. Řeholníci vystupují, překračují příkop a jdou k lánu, aby vykonali malou potřebu. Stojí v řadě, proti nim v řadě s připravenými automaty "strážci". Ani Chaplin by nevymyslel takovou příhodu.

Nutno ještě podotknout. Aby skutečně se řeholníci mohli věnovat svému původnímu poslání, tak většina představených, pokud nebyli zavřeni, byla soustředěna v premonstrátském klášteře v Želivi, který byl jen pro představené.

Jak již bylo řečeno, likvidace byla provedena ve dvou etapách. V první etapě 13. - 14. 4. byli likvidováni Jezuité, Redemptoristé, Františkáni, Salesiáni, Minorité, Premonstráti. Ve druhé etapě 27. - 28. 4. byli zlikvidováni ostatní, to jest: Dominikáni, Kapucíni, Křížovníci, Tešitelé, Skolští bratři, Verbisti a ostatní. Prakticky během dvou nocí byly zrušeny všechny mužské řády a kongregace v Čechách, na Moravě a na Slovensku. V noci z 27. na 28. dubna 1950 bylo dokončeno téměř dvouleté úsilí vládnoucí třídy o co největší ochromení náboženského života v našich zemích.

Samozřejmě že tato likvidace klášterů, respektive řeholí a kongregací, nebyla samostatnou akcí, nýbrž jak již bylo řečeno, zakončením dlouhodobého úsilí o zmrtnění náboženského života u nás. Pouze stručně co tomu předcházelo: Jednání mezi biskupy a vládou na jaře 1949. Jménem biskupského sboru jednali pražský arcibiskup Dr. Josef Beran a litoměřický biskup Dr. Štěpán Trochta, jmenem vlády Dr. Alexej Čepička. Jednání skončilo nezdarem. Provokace StB při slavnosti Božího těla v katedrále sv. Víta a následné domácí vězení arcibiskupa Berana. Soudní postihy kněží a věřících, kteří četli, rozmnožovali nebo rozšiřovali pastýřský list arcibiskupa Berana. A tresty to byly neuměřně vysoké. Schválení tzv. "církvních zákonů" Národním shromážděním 14. 10. 1949. Tyto zákony sledovaly hlavně jeden cíl: oddělit biskupy od ostatních kněží. Nevybíravé útoky Dr. Čepičky na biskupy, hlavně na arcibiskupa Berana, Podepsání "církvních zákonů" prezidentem republiky Klementem Gottwaldem 15. 10. 1949. Zřízení "Úřadu pro věci církevní", předsedou úřadu v Čechách se stal JUDr. Alexej Čepička a na Slovensku JUDr. Gustáv Husák. Biskupové vyjádřili své stanovisko k "církvním zákonům" v oběžníku vypracovaném na poradě 21. 10. 1949. Na této poradě byla vypracována také petice vládě, ve které biskupové žádali vládu o obnovu a revizi "církvních zákonů". Předseda vlády Zápotocký požadavek tvrdě odmítl a petici označil za projev nepřátelské činnosti a občanské neposlušnosti. 15. března 1950 byli do klášterů, ve kterých se zabývali výchovou mládeže, dosazení vládní zmocněnci. Na přelomu března a dubna (31. 3. - 4. 4.) 1950 proběhl soudní proces s řeholníky. Byli to: premonstrátské opatřov: Machalka a Tajovský; Jezuité: P. Šilhan - provinciál, P. Kajpr - redaktor "Katolika", P. Mikulášek - šéfredaktor "Dorostu"; Redemptoristé: P. Mastilák - profesor, P. Blesík - misionář; Františkán: P. Urban - ředitel "Studia Catolica" a konečně Dominikán: P. Braitó - šéfredaktor revue "Na hlubinu". Všichni byli odsouzeni k vysokým trestům za vlastizrady, velezrady nebo spionáž. Pro úplnost nutno dodat, že s touto skupinou byl také souzen a odsouzen provizor premonstrátského kláštera P. Bárta. A pak už následovala likvidace.

A nyní ve stručnosti jak vypadalo ono původní poslání a vyžití v duchu původní řehole. V cele kláštera byl zmocněnec, většinou příslušník StB. Dále tam byl: hospodář, politický a kulturní referent a pak několik "organizačních pracovníků". Ve vrátnici byli nejméně dva příslušníci SNB v civilu, ale s osobní zbraní. Též celý objekt byl střežen "ochranou" v civilním oděvu. Návštěvy veškeré žádné, dopisy cenzurované. Ráno a večer nástup, kontrola stavu. Ráno přehled tisku a politická desetiminutovka. Pak rozdělení pracovních úkolů a rozchod do práce. Charakter práce byl různý. Prováděla se veškerá domácí práce (vaření, praní a žehlení prádla, úklid, údržba), pokud byla u kláštera zahrada, tedy péče o ni, zemědělské brigády, domácí práce pro různé továrny, popřípadě přímo práce v továrně. Kdokoliv opustil "útulné prostředí" kláštera byl doprovázen "ochranou". Pracovalo se zhruba od 8.00 do 12.00 a od 13.00 - 17.00. To je pracovní doba uvnitř kláštera,

pokud se pracovalo mimo, pracovní doba se přizpůsobila konkrétním podmínkám. K vlastním náboženskému životu a plnění řeholních povinností zbyval čas buď brzy ráno nebo 2 - 3 hodiny večer.

Tento stav nejistoty trval do začátku září, kdy byli všichni ti, kteří byli sice odvedeni, ale měli odklad, povoláni k výkonu "nejčestnější povinnosti občana lidové demokratického státu" - vojenské službě v PTP (Pomocné Technické Prapory - Černí Baroni). Postižení tak byli všichni od 22 do 44 roku svého věku. Mladší, tzn. 21 a 20 letí byli o čtrnáct dní později vzati k odvodu, kde byli všichni uznáni schopnými vojenské služby s okamžitým nástupem, rovněž k PTP. Takže většina řeholníků se opět sešla ve vojenské uniformě jako příslušníci lidové armády, ve skutečnosti v pracovních táborech. Zbytek řádových kněží byl soustředěn asi do dvou klášterů a zhruba během roku propuštěn do civilního povolání. Kněžskou službu nesměli vykonávat, nedostali státní souhlas. Zajímavý osud potkal bratry laiky. Ti až na ty nejmladší měli po vojně, ale stát je nechtěl společně s kněžími, aby je tito dále už neovlivňovali. Bratři laici byli totiž státním vedením považováni za vykořisťovanou třídu. Proto byli propuštěni do civilu a předpokládalo se, že bratři budou houfně vystupovat z řeholí, ženit se, popřípadě dokonce vystupovat z církve. Ale to byl velký omyl. Nutno vzdát čest bratrům laikům, neboť zůstali většinou pohromadě a nastoupili do zaměstnání k různým stavebním firmám. Práce těchto statečných mužů pomohla vybudovat přehradu ve Flajích, na Klicavě, Památník písemnictví a mnoho dalších staveb v republice.

Je třeba se zmínit o třech akcích, které měly narušit jednotu řeholníků. První z nich byl nábor kněží do pastorace asi tak uprostřed června. Nábor skončil fiaskem, přihlásil se minimální počet, maximálně pět v klášteře, kde bylo 300 - 350 osob, z toho tak 220 - 250 kněží. Druhá akce, v červenci, byla odvoz zvláště vzpurných řeholníků do Želivi a konečně třetí akce, která taktéž skončila fiaskem, byl nábor řeholních bohoslovců do gen. semináře. Tři akce dlouho připravované a bez výsledku.

Ještě je třeba se zmínit, které kláštery byly vybrány jako vhodná místa pro naplnění původního poslání řeholí. Byly to v Čechách: Broumov, Česká Kamenice, Králíky, Osek, Želiv; na Slovensku: Báč, Benadikt, Jasov, Hlohovec, Močenec, Pezinok, Podolinec...

Čtyřicet let uběhlo, řeholní život zničen nebyl, naopak řehole a kongregace obnovují život v klášterní komunitě. Čtyřicet let se o této události až na malé výjimky taktně mlčelo, mlčelo se o zločinu, který postihl dost velkou skupinu občanů tohoto státu.

Je třeba, aby každý občan tohoto státu udělal vše co je v jeho silách, aby totalita již nikdy nevládla.

Totéž, co zde bylo vyliceno, postihlo o několik měsíců později ženské řehole a kongregace.

Pisatel tohoto článku děkuje za laskavé poskytnutí podkladu autoru připravovaného díla "Neumlčení".

(CEK)

ÖVP-LANDTAGS-KLUB
SALZBURG
KLAUBHOF
LAPO. DR. FRANZ SCHAUERSBERGER

Herrn Abgeordneten
Dr. Vaclav Benda

Karlovo náměstí 18
PRAHA 2
Tschecoslowakei

20.2.1990

Sehr geehrter Herr Dr. Benda!

In der Anlage darf ich Ihnen einige Fotos zur Erinnerung an Ihren Besuch hier in Salzburg übermitteln.

Ich hoffe sehr, daß Sie Ihren Besuch einigermaßen genossen haben und wünsche Ihnen für die Zukunft alles erdenklich Gute. Vielleicht finden Sie wieder einmal Gelegenheit nach Salzburg zu reisen und ich würde mich auf ein Wiedersehen jedenfalls sehr freuen!

Mit herzlichen Grüßen
Ihr

Beilage: Fotos

...A VŽDY ČISTÉ RUCE!

Všichni, kdo měli možnost, byť o ni zpravidla nestáli, navštívit na kratší nebo delší dobu vyšetřovny StB, nemohli přehlédnout na zdi dávno nevymalované chodby, nástěnku s nápisem: "Jasnou hlavu, plamenné srdce a vždy čisté ruce!". Tento slogan jistého Felixe Edmundoviče sloužil k zakrytí a sebeospravedlnění pověstných praktik tajné policie. O jasné hlavě chorobných lhářů, plamenném srdci cyniků a čistých rukách vrahů není nutno diskutovat. Odpovídal skutečnosti právě tak, jako název Státní bezpečnosti, která byla permanentním nebezpečím všemu, svou strukturou nakonec i sobě samé.

Státní bezpečnost byla nedávno formálně zrušena, s tím však nepřestala existovat a snad dokonce tajně pracovat. Stateční čekisté, rozehvělí obavami z odpovědnosti za činy dávné i nedávné, nadále zneužívají svůj zakonspirovaný aparát, který se ostatně vymknul z rukou již Husákovu a Jakešovu moudrému vedení. S nenápadností léta cvičených tichošlápků vytrvale útočí proti státu, který se loňského podzimu s všemocnou mafii rozešel.

Dnes se volá po profesionalitě, každý by měl s vysokou odborností vykonávat to co umí a v duchu doby ona zrušená StB profesionálně šíří nespokojenost, nedůvěru a strach. Dokonce nezištně, s pouhou nadějí v návratnost investic. Strach se nejlépe vyvolává lživými fámami a terorismem, to dobře znají a kdo jiný by to měl nejlépe vědět. Spolehlivým druhem terorismu je v našich podmínkách zvýšená kriminalita. Zvláště tehdy, jestliže není buď v rámci přetřetí, nebo v několika málo případech i spolupráce, policii náležitě stíhána. Dochází k tak kuriozním případům, že jeden a tentýž pachatel může odcizit za jeden den jedno auto dvakrát, pokud je poprvé předán policii, propuštěn a vzápětí ono auto, patřící hostovi OF z NSR, odcizí

Proč nemůžeme věřit československým komunistům. Dvanáct převleků strany

znovu. Podruhé byl ostatně zajistěn až po zákroku vysokého činitele MV. Do šaten dělníků na stavbě se vloupá skupina zlodějí. Jeden z nich je chycen, předán policii a tam propuštěn se slovy, že OF si nepřeje zavírat lidi a když si je pan Havel dokázal pustit, ať si je sám chytá. Na celé řadě vloupání a podobně je nápadná jistota, s jakou pachatel svůj čin provede. Do místnosti Výboru křesťanské pomoci amnestovaným se kdosi vloupal s nesporně profesionálním umem a nešlo o zcela výjimečný případ. Nápadné je, že zatímco nejsou informace o vyloupení některé z vil bývalých prominentů, směřují tyto útoky na místa, která jsou trnem v patě bývalé StB.

Pozoruhodné je též, že k dalším vloupáním dochází v místech, kde to StB zná. Jistý objekt v Praze 8 byl vyloupen s naprostou jistotou a nelze přehlédnout, že tam předtím ukončili práci dva topiči, o něž se StB dlouho živě zajímala a dokonale znala místní podmínky.

Nikdo ovšem nebude tvrdit, že bývalý pracovník bývalé StB něco podobného provádí sám. Vůbec ne, musí přeci mít vždy čisté ruce! Na špinavou práci má lidi, jako i mafiánský kmoťr nepašuje sám drogy a nestřílí po lidech. Je jen hlavou podnikání.

Mafie StB má k dispozici velkou skupinu tzv. konfidentů, které získala ku spolupráci v oněch zlatých časech, kdy se o její činnost nikdo buď nestaral, nebo toho brzy litoval. Neodmyslitelným náborovým prostředkem StB bylo a je již tradičně vydírání, které měla propracované do podrobnosti. Rada konfidentů se stala obětmi právě oněch vyděračských praktik, stěží jeden ze sta nabídl své služby dobrovolně nebo dokonce nezištně. Nepatrné málo bylo těch, kdo tzv. spolupráci podepsali pod tlakem hrozby násilí proti nim nebo rodiným příslušníkům.

Naprostou většinu tvoří zloději, prostitutky, veksláci, narkomani, podvodníci a homosexuálové. V zemi, kde se nějakým způsobem každý zná s každým, mohli za slib beztravnosti po dobu spolupráce informovat své ochránce velmi snadno. Ukrytí seznamu konfidentů do trezoru není navíc právě nejspravedlivější k oně větší skupině různých provinilců, kteří spolupráci odmítli a raději si odpykali trest, než by se zaprodali za jeho odklad. Ostatně to není příliš platné. StB zná dobře své lidi. Jestliže pak nezvaní noční hosté dostanou kulantní nabídku - buď vykrást kancelář, byt, auto či přepadnout a oloupit konkrétního člověka nebo zveřejnění skutečnosti, že jsou konfidenty bývalé StB, nemají příliš na výběr.

Následná vlna uměle vytvářené kriminality se pomocí dezinformací a fám svede na amnestii propuštěné vězňe a jen málokdo si vzpomene, že zločinnost samozřejmě existovala již před amnestií. Vzniká nespokojenost občanů s novou vládou, která "není schopna" kriminalitě zabránit, vzrůstá napětí a strach, což je naprosto přesně to, co bývalá StB potřebuje aspon k oživení nadějí v návrat starých časů.

Jedním z požadavků Charty 77 byla svoboda od strachu. Této svobody se nedosáhne, pokud občan bude pociťovat neviditelnou přítomnost zákerne sítě všeho schopného nepřítele, který se stal trojským koněm v hradbách demokracie. Nastal čas k zákroku podle zákona. Nejde o vyřizování účtů, ale o prosazení moci demokracie, ohrožované nepolepšitelnými stalinisty s naivní představou, že demokracie znamená slabost a bezbrannost.

Pachatelem kriminality není jenom ten, kdo trestný čin osobně uskuteční, ale především ten, kdo k tomu navádí. Lhostejno, zda má on sám přítom dojem, že si uchoval v rámci hesla na nástěnce "vždy čisté ruce".

(Jan Cigánek)

V současné době jsme svědky dvanáctého převleku československých komunistů za posledních 70 let, který se dotýká otázek a realizace jejich společenského a politického postoje v naší vlasti.

Pokusíme se o stručnou charakteristiku jednotlivých dvanácti převleků, obrátů a přehmatů československých komunistů.

Převlek první:

V období let 1919 - 1921 se komunisté otočili zády k ideovým, politickým i společenským principům Sociálně - demokratické strany, která i přes své některé chyby představovala pokrokové sociálně - demokratické postoj ve společnosti nové Československé republiky, a přihlásili se k tzv. revolučním socialistickým myšlenkám, přicházejícím ze sovětského Ruska.

Převlek druhý:

Po období poměrně liberálního chápání možných socialistických principů v naší vlasti nastal prudký obrát na V. sjezdu KSC v roce 1929 směrem k totalitnímu nedemokratickému politickému postoji československých komunistů v čele s K. Gottwaldem. Tento obrát byl zcela inspirován stalinistickým vedením ruských bolševiků. Šlo o indoktrinaci cizích myšlenek a způsobu života do upevňující se a narůstající demokracie v naší republice.

Převlek třetí:

V období ohrožení samostatnosti naší republiky v letech 1937 - 1938 se KSC rozhodla opět změnit svůj postoj k dění u nás, s tajným cílem uchopit moc v rámci tzv. "socialistické revoluce" v Evropě. Proto KSC "plamenně" agitovala obranu a demokracii, aby si získala budoucí pozici ve státě.

Převlek čtvrtý:

Po obsazení zbytku ČSR německými vojsky a vytvoření Slovenského štátu, přešla KSC opět na pozice stalinistickými silami vedené Kominterny v Moskvě. Nezakrytě agitovala pro spolupráci se "soudruhy, dočasně oblečenými do uniforem německých vojáků", v domněnku, že odtud může přijít ona vytoužená socialistická revoluce v Evropě.

Převlek pátý:

Po vpádu nacistických armád na území Sovětského svazu 22. 6. 1941 takřka přes noc vyhlásila KSC, po vzoru sovětských soudruhů, německá vojska za úhlavního nepřítele československých komunistů a vyjádřila svou bezmeznou důvěru v soudruha Stalina a jeho vojenskou i politickou genialitu.

Převlek šestý:

Po osvobození v roce 1945 a zejména před volbami v roce 1946, nastavila KSČ velmi "smířlivou" tvář vůči všem lidem v zemi. Snažila se získat si stoupence všude a všemožnými prostředky a stále zdůrazňovala ústy svého vůdce Gottwalda, že KSČ je stranou demokratickou, nezávislou na Moskvě.

Převlek sedmý:

Po uchopení moci v únoru 1948 vyhlásila KSČ nelítostný boj všem pokrokovým a demokratickým lidem v naší zemi. Plně se ztotožnila s hrůzným stalinským systémem v Sovětském svazu a nejhruššími způsoby porušovala mezinárodní Deklaraci lidských práv, vyhlášenou OSN v roce 1948.

Převlek osmý:

Pod tlakem událostí v Sovětském svazu po XX. sjezdu KSSS, přešla i KSČ na takovou pozici, že se částečně zřekla kultu osobnosti a zmírnila politický útlak v zemi.

Převlek devátý:

Již v roce 1958 a v dalších letech přistoupila KSČ opět k nabubřelým nerealizovatelným ekonomickým a sociálně - politickým plánům, a jako výraz své všemohoucnosti vyhlásila roku 1960 naši republiku za socialistickou, i když k takovému kroku nebyly vytvořeny ekonomické, sociální a politické podmínky a předpoklady.

Převlek desátý:

Po nastoupení nového vedení KSČ v lednu 1968 strana vyhlásila Akční program, ve kterém předkládala "světlou budoucnost" v naší zemi pod vedením obrozené KSČ. Nabízela prostor pro dialog a pluralitu názorů ve společnosti.

Převlek jedenáctý:

Po rozdrčení tzv. Pražského jara spojeneckými vojsky, KSČ hrdě vyhlásila svůj program normalizace: Poučení z krizového vývoje a neostalinskou zvlí. Začala opět odhalovat "nepřátele socialismu" v řadách čestných lidí a tzv. "kontrarevolucionářů". Zasloužila se u nás o 21 let ekonomické, politické a mravní stagnace. V tomto svém "neotřesitelném" přesvědčení a názoru setrvala ještě v pondělí 27. listopadu 1989.

Převlek dvanáctý:

Současný "demokratický, liberální, smířlivý, pluralistický" postoj KSČ, "schopný přiměřených kompromisů", je dostatečně známý, takže k němu není třeba dalšího komentáře a vysvětlení.

Zbývá jen, položit si zásadní otázku:

JAKÝ BUDE TEN TRINÁCTÝ PŘEVLEK?!

(PhDr. Jindřich Cibulec, Václava Cibulcová)

Revoluce 17. listopadu a dny následující nám umožnily zbavit se po 42 letech totality. V našich kdysi mlčících a nedůvěřivých, do sebe zahleděných lidech se náhle prolomila hráz, totalitní moci uměle udržovaná. Obnovilo se v nich národní sebevědomí a poprvé po 42 letech důvěra k vládě a prezidentovi.

Pokud pozorně posloucháme projevy našeho pana prezidenta, velice často můžeme slyšet, jak v nich zaznívá myšlenka sjednocené Evropy. Co pro nás křesťany z této myšlenky vyplývá? Především začít myslet v evropských měřítkách, co nejdříve si uvědomit, že Evropa byla křesťanská a v těchto dimenzích začít pracovat. Je však možné, abychom tohoto cíle dosahli odděleně? Domnívám se, že sloučení Evropy je dílem nedaleké budoucnosti, ale obnovení Evropy křesťanské? Domnívám se, že těžko. V neposlední řadě je třeba vidět sílící evropské levicové hnutí, které, jak víme, v zemích střední Evropy vykrystalizovalo až do své nejzrůdnější podoby - komunismu. Naše sociální levice si nebude v brzkou dobu dělat žádné zábrany se vstupem do socialistické internacionály, čímž výrazně posílí své pozice i na poli evropské politiky. Vytvoří se zde nebezpečí vzniku podhoubí nové totality.

Takto předpověděl vývoj evropské politiky již roku 1922 Rakušan Richard hrabě Coudenhove - Colergeri, duchovní otec myšlenky sjednocené Evropy, křesťansky orientované. Kongres Panevropské unie, který se sešel již roku 1926 ve Vídni za účasti dvou tisíc delegátů ze 24 zemí, přijal osm základních bodů, podle kterých by se měla společná Evropa organizovat. Většina z nich si podržela platnost do dnešních dnů. Jako příklad bych zde chtěl uvést jen některé:

Spolek evropských států
Evropský soudní dvůr
Vojenskou alianci
Evropskou celní unii
Respekt k národním hodnotám
Respekt k národní identitě

Některé zásady byly v průběhu let překonány, jiné neztratily svou platnost dodnes. Tolik z historie o vzniku P. E. U.

Opusíme historii a vraťme se do současnosti.

Nedávno jsem obdržel od pana dr. Otty von Habsburka kontaktní adresu Panevropské Unie Rakouska. Materiál, který jsem od nich obdržel, byl velice zajímavý. Již z toho důvodu, že se ve většině bodů shoduje s programem naší strany. Některé body jejich programu v rámci Panevropské Unie uvádím:

- 1 - Jsme konzervativní ve společné politice
- 2 - Jsme svobodní v podnikání
- 3 - Křesťanství v politice sociální

4 - Evropská zahraniční politice.

Dovolte, abych zvýraznil právě bod. č. 4. Co si lze pod tímto pojmem představit? Evropa není pouze pojmem geografickým od Uralu po Atlantik, ale tvoří ji národy, které po staletí žijí vedle sebe, které z tohoto spoluzití mají více či méně dobré zkušenosti. Naším cílem je tedy vytvoření Evropy svobodné, která respektuje právo všech národů na sebeurčení. Konečným efektem pak bude Evropa svobodná, křesťanská, která bude rovnocenným partnerem všech velmocí a která bude jednotlivým národům poskytovat ochranu před jejich rozpínavostí, ať již hospodářskou či geografickou.

Co napsat závěrem? Předložil jsem hlavní myšlenkový obsah z programového prohlášení Panevropské Unie Rakouska. Velmi rád ponechám každému čtenáři právo na vlastní úsudek, zda je možno se do tohoto hnutí začlenit a tím se účinně podílet na vytváření nové Evropy.

Mějme též na paměti, že je nutné svou národní svébytnost ochránit a to jak před Ruskem, tak před vznikajícím sjednoceným Německem.

Možný vznik sjednoceného rovnoprávného státu Maďarsko - Rakousko - Československo - Polského by nám takovou ochranu poskytl.

Závěrem připomínám, že členy Panevropské mezinárodní unie se v posledních dnech stalo Polsko a Maďarsko. Proto neváhejme ani my.

(Jiří Stašek)

Krátké zprávy

Památce Přemysla Coufala

Dne 24. února 1990 uplynulo 9 let od záhadné smrti řádového kněze ing. Přemysla Coufala CSc. V hrubčickém kostelíku si tuto tragickou událost připomnělo několik stovek věřících na zádušní mši, kterou celeburoval olomoucký arcibiskup ThDr. František Vaňák. V kázání promluvil Otec František Lízna, který sám ve své duchovenské činnosti poznal zvláštní ateistické moci. Po bohoslužbách se přítomní odebrali na blízký hřbitov k hrobu P. Coufala, kde chvíli setrvali v modlitbách a duchovních písničkách.

Dnes, kdy se odhalují zločiny minulého systému, je třeba doufat, že i záhadná brutální vražda ing. Coufala bude vyšetřena a vinici spravedlivě potrestáni.

(Dušan Pořízka)

Otevřený dopis

Vážený pan JUDr. Richard Sacher
ministr vnitra ČSSR
110 00 Praha

Prostějov 9. 2. 1990

Vážený pane ministře,

před několika dny jste vydal rozkaz, kterým byla zrušena Státní bezpečnost. V projevu, ve kterém jste zdůvodnil toto rozhodnutí, jste mimo jiné řekl, že tato instituce se neštila ani nejhrubších forem psychického teroru vůči občanům.

Nedaleko Prostějova, v obci Hrubčice, je na tamním hřbitově pochován ing. Přemysl Coufal CSc. V roce 1981 se stal obětí surové vraždy, o které naše sdělovací prostředky neinformovaly. Pan Augustin Navrátil zaslal roku 1985 nejvyšším čs. orgánům otevřený dopis, ve kterém reaguje na postoj ministerstva vnitra a prokuratury k vyšetřování tohoto případu. Namísto odpovědi byl pan Navrátil obviněn z pobuřování, zatčen a později internován na uzavřeném oddělení psychiatrické léčebny.

Do dnešního dne zůstává otrěsná událost smrti ing. Coufala utajena. Ti z našich spoluobčanů, kdo poznali ing. Coufala osobně, si nedělají iluze o tom, proč právě on musel předčasně zemřít. Je známo, že to byl skromný, upřímný člověk - každému nezištně pomáhal. Jeho zálibou bylo umění všeho druhu, ovládal několik cizích jazyků, procestoval Evropu, navštívil také některé státy v Africe a Asii. Někteří občané věděli, že působil neoficiálně jako řádový kněz. V předvečer manifestace věřících na Hviezdoslavově náměstí v Bratislavě se k jejím účastníkům obrátili rodiče ing. Coufala s prohlášením, ze kterého si dovolueme citovat:

"Nyní, po letech utrpení, je nám zcela jasné, že by k smrti našeho syna nemuselo dojít, kdyby v naší zemi byly respektovány náboženské svobody. Proto chceme být uzce spojeni s těmi, kteří 25. března 1988 budou za svobodu církve a lidská práva manifestovat ve městě, kde byl náš syn zavražděn."

Domníváme se, že ti, kdo ing. Coufala vyšetřovali, mučili a nakonec zavraždili, žijí beztrestně mezi námi v této zemi.

Žádáme Vás proto, vážený pane ministře, abyste v rámci svých pravomocí podnikl opatření, která povedou k odhalení pachatelů tohoto zločinu a k pravdivému informování veřejnosti. Jistě chápete, že naše žádost není motivována touhou po pomstě a vyřizováním účtů, ale upřímnou snahou odčinit bezprávi, páchaná často s pasivním a lhostejným přihlížením řádových občanů. Jméno ing. Coufala a všech statečných Čechů a Slováků, kteří obětovali své životy za dnešní svobodu, nesmí být nikdy zapomenuty.

V důvěře a s pozdravem: Radim Němeček, Monika Samonilová, Božena Pavlisová, Dušan Pořízka, Marie Navrátilová, Petr Lutonský, Veronika Sacherová, Radek Švalbe, Josef Mráček, Martin Jurník, Drahomíra Konůpková, František Mouka, ing. Monika Čerovská, Ludvík Orság, Anna Hejdušková, Jan Fiala, Jana Soldánová, Michal Šverdík, Regina Šverdíková, za Nezávislé mírové sdružení, Čs. dem. mládež a mlade věřící z Prostějova.

(Za správnost obsahu a podpisů ručí Regina a Michal Šverdíkovi.)

Výzva k politickému sjednocení křesťanů

13. března zveřejnila Lidová demokracie výzvu několika křesťanských aktivistů k politickému sjednocení křesťanů. - Šest křesťanských aktivistů, působících v rámci Občanského fóra, na ni reagovalo dopisem, jehož text uvádíme.

"Výzva křesťanských aktivistů; uveřejněná v Lidové demokracii 13. 3. nás potěšila především proto, že svým základním pohledem představuje krok vpřed. Nehovoří totiž v duchu bývalého izolacionismu o "obraně křesťanských zájmů", ale v souladu s našim přesvědčením chápe křesťanství jako motivaci a vnitřní oporu občanského a politického úsilí zaměřeného na dobro celé společnosti - bonum commune.

Jsmo přesvědčeni, že v prvaích volbách, které nás mají převést od totality k demokracii, je jednota protitotalitních sil naprostou nutností. Křesťané k těmto silám patřili po celou dobu trvání totalitních režimů v naší zemi, což dovedli četnými obětmi. V tomto svém úsilí nikdy nebyli sami; proti totalitě stáli i ti mnozí, kdo se ke křesťanství vnějším způsobem nehlásili, ale stáli za jeho tradičními hodnotami. Za základ této protitotalitní jednoty pokládáme dnes Občanské fórum, v jehož rámci působí kromě Křesťansko-demokratické strany i některé další křesťansky motivované iniciativy. Jednota opozičních sil při přechodu od totality k demokracii není věc nová - právě v minulých dnech se spojené opozici 14 stran podařilo zlomit diktaturu v Nicaragui.

Pro politické spojení křesťanů je třeba vytvářet podmínky a základnu - v tomto smyslu je iniciativa uveřejněná v Lidové demokracii přínosem. Již dnes nabývá podobné úsilí v mnoha případech konkrétní podoby. Problémy chceme řešit přímým jednáním v co nejširším okruhu křesťansky motivovaných politických sil. Pro křesťany vždy musí platit zásada vzájemné vstřícnosti, důvěry a spolupráce."

Dopis podepsali z členů Křesťansko-demokratické strany ing. Cuhra, dr. Benda, M. Holeček, M. Freiová a dr. Stancl, z členů Občanskodemokratické aliance ing. P. Bratinka.

(MF)

Seminář ve Florencii

15. -18. března proběhl v italském Montecatini a ve Florencii seminář o spolupráci v Evropě po zhroutilí železné opony, pořádaný parlamentní skupinou italské Křesťanské demokracie. Italové byli na semináři zastoupeni na nejvyšší úrovni, a to jak stranickými, tak vládními představiteli. Také ze zemí západní Evropy a z USA bylo přítomno několik významných politických představitelů (ministři z Rakouska a Západního Německa) i teoretiků. Ze zemí střední a východní Evropy byla účast chudší, některé významné osobnosti ji na poslední chvíli odřekly. Českoslovenští křesťanští demokraté byli na semináři zastoupeni delegací KDS, vedenou jejím předsedou dr. Václavem Bendou, a delegací CSL. Společné stanovisko delegace KDS přednesl na semináři dr. Hynek Krátký. Z obsahu vyjímáme:

"Když jsme po 15 let trpělivě vysvětlovali, že nebráníme lidská práva a neprovádíme opoziční činnost z nějaké záliby v mučednictví, ale v dobré víře ve vítězství, bral nás malokdo na Západě vážně: poskytovali jste nám humanitární podporu, solidarizovali jste se s námi, ale byli jsme pro vás jen političtí snilkové bez reálného vlivu. - Když se pak tito političtí snilkové uchopili politické moci či aspoň podstatného podílu na ni, upadl Západ do opačného extrému: domnívá se, že totalitarismus se zhroutil a že už nezbyvá než napravit ekonomické disproporce a vrátit Evropě její křesťanský mír.

Z toho je snad pravda, že mechanická restaurace totalitních režimů není asi uskutečnitelná. Jinak však demokratická revoluce vybojovala jen svá první a ne vždy jednoznačná vítězství a zápas pokračuje za neztěněných rizik. První den kongresu nás slovensky partner Carnogurský zdůraznil, jak významnou roli sehrály křesťanské síly v naší zemi v boji proti totalitě. ... Západní křesťanské demokracie by měly pochopit, že naši povinností je pokračovat v tomto boji a usilovat o znovuzformování všech demokratických sil. ... Teprve po uskutečnění těchto prvních kroků se budou křesťanské síly smět autonomě vydělit, vzájemně sjednotit a

prosazovat v politice své specifické cíle. ... Příliš rychle uspokojení z našich vítězství by mohlo svým dílem přispět k naší porážce, která ještě není vyloučena."

Přes svůj kritický charakter bylo prohlášení účastníky semináře nadšeně přijato a může se stát východiskem pro další konkrétní spolupráci.

(V. Benda)

Katalánské setkání

10. a 11. 3. se konal ve španělském městě Reus 17. kongres Katalánské křesťansko-demokratické strany Unio. Na její pozvání se zúčastnili také zástupci sesterských stran východní i západní Evropy. Již 8. 3. začal pracovní program: setkání s předsedou Unio, panem Duranem y Lleidou a ostatními členy výboru. Informovali jsme je o situaci v našich zemích. Poté navazovala žisková konference. Novináře zajímal současný stav křesťanské demokracie a vyhlídky do budoucna.

V pátek 9. 3. jsme navštívili proslulý klášter benediktinů Montserrat a setkali se s opatem, který se živě zajímal o současný stav benediktinů v Československu. Dále jsme jeli do Iugalady. Mimořádně přátelsky nás přijal starosta s městskou radou.

V sobotu a v neděli se konal vlastní kongres, kde jsme byli bouřlivě přivítáni. Závěrem kongresu byl opět přesvědčivou většinou zvolen předsedou strany Unio pan José Duran y Lleida. V pondělí 12. 3. jsme se s Katalánii rozloučili.

Setkání s belgickým ministrem zahraničí

19. března se konalo v residence belgického velvyslance setkání s belgickým ministrem zahraničí. Tohoto setkání se zúčastnil ing. M. Tyl jako člen výkonného výboru KDS a současný mluvčí Charty 77.

Setkání s dr. Ottou Habsburkem

17. března navštívil Prahu prezident Panevropské unie dr. Otto Habsburk. Večere, kterou uspořádal na závěr svého pražského pobytu, se z Křesťansko-demokratické strany zúčastnili pp. Kinský, Mensdorff-Pouilly, Strašek a dále dva členové výkonného výboru.

(MF)

Informační týdeník "Hlas" Křesťansko-demokratické strany vydává redakce ve složení: Jan Cigánek, Ladislav Bouček, Pavel Cikler, Michaela Freiová a redakční rada KDS. Foto: Ondřej Němec. Grafická úprava: Petr Hoffmann. Příspěvky a připomínky jsou vítány. Prosíme, zaslejte je na adresu: Sekretariát KDS, Soukenická 22, Praha 1, 110 00. Na obálce uveďte